

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

Ziņojums par pārslodzes ieņēmumu izmantošanu 2019.gadā

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES)
2019/943 par elektroenerģijas iekšējo tirgu (2019.
gada 5. jūnijs) 19. panta 5. punkta izpilde

2020. gada 28. februāris
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

1. Normatīvā regulējuma prasības

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/943 par elektroenerģijas iekšējo tirgu (turpmāk – Regula 2019/943) 19. pants nosaka to, kā un kādiem mērķiem pārvades sistēmas operators var izmantot pārslodzes ieņēmumus, kā arī pienākumu regulatīvajām iestādēm uzraudzīt pārslodzes ieņēmumu izmantošanu.

Atbilstoši Regulas 2019/943 19. panta 2. punktam visus ieņēmumus, kas rodas starpzonu jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto šādiem prioritāriem mērķiem:

- a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai, arī garantēšanas kompensācijai; vai
- b) starpzonu jaudas saglabāšanai vai palielināšanai, attiecīgā gadījumā ar koordinētiem korektīviem pasākumiem optimizējot esošo starpsavienotāju izmantošanu, vai sedzot izmaksas, kas radušās veicot investīcijas tīklā un attiecas uz starpsavienotāju pārslodzes samazināšanu.

Attiecīgi, ja ir pienācīgi izpildīti minētajā regulas punktā noteiktie prioritārie mērķi, atbilstoši Regulas 2019/943 19. panta 3. punktam ieņēmumus var izmantot kā ienākumus, kas regulatīvajām iestādēm jāņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķināšanas metodiku vai nosakot tīkla tarifus, vai abas minētās darbības. Pārējos ieņēmumus nogulda atsevišķā iekšējā kontā līdz laikam, kad tos varēs izlietot Regulas 2019/943 19. panta 2. punktā minētajos nolūkos.

Regulas 2019/943 19. panta 5. punkts paredz, ka pārvades sistēmu operatori iepriekš skaidri nosaka, kā tiks izmantoti pārslodzes ieņēmumi, un ziņo regulatīvajām iestādēm par šādu ieņēmumu faktisko izlietojumu. Ik gadu līdz 1. martam regulatīvās iestādes informē Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūru (turpmāk – ACER) un publicē ziņojumu, kurā ziņo par:

- a) ieņēmumiem, kas iekasēti 12 mēnešu periodā, kurš beidzas iepriekšējā gada 31. decembrī;
- b) iekasēto ieņēmumu izlietojumu saskaņā ar 2. punktu, tostarp konkrētiem projektiem, kur ieņēmumi izlietoti, un summu, kas noguldīta atsevišķā kontā;
- c) summu, kas izlietota, aprēķinot tīkla tarifus; un
- d) verifikāciju par to, ka c) apakšpunktā minētā summa atbilst šai regulai un metodikai, kas izstrādāta saskaņā ar Regulas 2019/943 19. panta 3. un 4. punktu.¹

Ja daļa pārslodzes ieņēmumu ir izlietota, aprēķinot tīkla tarifus, Regulas 2019/943 19. panta 5. punktā noteiktajā regulatīvās iestādes ziņojumā attiecīgā gadījumā izklāsta, kā pārvades sistēmu operatori ir izpildījuši šīs regulas 19.panta 2. punktā noteiktos prioritāros mērķus.

2. Plānotais pārslodzes ieņēmumu izlietojums

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2018. gada 28. septembrī ar lēmumu Nr. 111 apstiprināja elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2019. gada līdz 2028. gadam². Saskaņā ar šo plānu Latvijas pārvades sistēmas operators akciju sabiedrība “Augstsprieguma tīkls” (turpmāk – AS “Augstsprieguma tīkls”) paredzējusi novirzīt uzkrātos pārslodzes ieņēmumus šādiem projektiem, kas atbilst Regulas 2019/943 19.panta 2.punkta b) apakšpunktam:

¹ Metodiku ierosina pārvades sistēmu operatori un iesniedz to ACER līdz 2020. gada 5. jūlijam. ACER par ierosināto metodiku pieņem lēmumu sešu mēnešu laikā no tās saņemšanas, t.i., šajā ziņojumā vēl nevar ietvert verifikāciju par atbilstību metodikai

² https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN111D28092018.pdf

1. Igaunijas – Latvijas trešajam starpvalstu savienojuma projektam 37% apmērā no kopējās projekta summas – 30,97 milj. *euro*³;
2. Iekšējās līnijas starp Rīgas TEC2 – Rīgas HES izbūves projektam 49,5% apmērā no kopējās projekta summas – 9,89 milj. *euro*⁴;
3. Tartu (Igaunija) – Valmiera (Latvija) projektam 49,5% apmērā no kopējās projekta summas – 11,385 milj. *euro* – un Tsirgulina (Igaunija) – Valmiera (Latvija) projektam 49,5% apmērā no kopējās projekta summas – 10,89 milj. *euro*⁵;
4. Kurzemes loka 3.kārtas 330kV gaisvadu elektropārvades līniju izbūves “Ventspils – Tume” un “Tume – Imanta” projektam 9% no kopējās projekta summas – 11,493 milj. *euro*⁶.

Savukārt ar Regulatora 2019. gada 19. septembra lēmumu Nr.149 apstiprinātajā AS “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā laika periodam no 2020.gada līdz 2029.gadam⁷ ir ietverts vēl viens projekts, kuram plānots novirzīt pārslodzes ieņēmumus – Sinhronizācijas iekārtu iegādes projekta 1.fāzei 22,88% apmērā no projekta kopējās summas – 7,322 milj. *euro*.

Regulators, lemjot par elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem, ar 2017. gada 6. aprīļa lēmumu Nr. 30 “Par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem”⁸ atļāva AS “Augstsprieguma tīkls” no uzkrātajiem pārslodzes ieņēmumiem katru gadu līdz 2019.gadam (ieskaitot) novirzīt ne vairāk kā 6 500000 *euro* gadā kā papildu ieņēmumus elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifos, lai nodrošinātu AS “Augstsprieguma tīkls” rentabilitātes atbilstību Regulatora 2015.gada 26.februāra lēmuma Nr.1/6 “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”⁹ un Regulatora 2017. gada 24. augusta lēmuma Nr.91 “Par kapitāla atdeves likmes noteikšanu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu projekta izstrādāšanai”¹⁰ prasībām.

3. Faktiskais pārslodzes ieņēmumu izlietojums 2019. gadā

Regulators 2020. gada 25. februārī saņēma AS “Augstsprieguma tīkls” iesniegumu Nr. 2.5/2020/858, kurā sniegta šāda informācija par pārslodzes ieņēmumiem atbilstoši Regulas 2019/943 19. panta 5. punktam:

1. Kopā 2019.gadā AS “Augstsprieguma tīkls” saņemtie pārslodzes ieņēmumi ir 8 727 027,88 *euro*.

³ Regulatora 2014. gada 23. aprīļa lēmums Nr.90 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektiem “Starpsavienojums starp Kilingi–Nõmme (EE) un Rīgas TEC2 apakšstaciju (LV)” un “Iekšējā līnija starp Harku un Sindi (EE)”

⁴ Regulatora 2016. gada 14. jūlija lēmums Nr.111 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Iekšējā līnija starp Rīgas TEC2 – Rīgas HES (LV)””

⁵ Regulatora 2018. gada 6. septembra lēmums Nr.101 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem I.posms”

⁶ Regulatora 2014. gada 9. aprīļa lēmums Nr.77 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Iekšzemes līnija posmā Ventspils, Tume un Imanta (LV)””

⁷ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN149D19092019_0.pdf

⁸ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/PadomeslumsASTprojekts06042017v2.pdf

⁹ <https://likumi.lv/ta/id/272488-elektroenerģijas-parvades-sistemās-pakalpojumu-tarifu-apreķinasanas-metodika>

¹⁰ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsNr091D24082017.pdf

2. Jaudas pārslodzes novēršanas izmaksu segšanai izlietoti 2 548 189,50 *euro*, tai skaitā:
  - 1 269 787,01 *euro* pārslodzes novēršanai;
  - 1 176 785,35 *euro* finansiālo pārvades tiesību izsolei Igaunijas – Latvijas tirdzniecības zonas robežai un 101 617,14 *euro* tās administrēšanas segšanai.
3. 2019.gadā kapitālieguldījumu projektu finansēšanai novirzīti uzkrātie pārslodzes ieņēmumi 44 067 918,25 *euro* apmērā, tai skaitā:
  - Kurzemes loka 3.kārtas 330kV gaisvadu elektropārvades līniju izbūves “Ventspils – Tume” un “Tume – Imanta” projektam 8 722 855,28 *euro*;
  - Igaunijas – Latvijas trešajam starpvalstu savienojuma projektam 28 243 928,74 *euro*;
  - Iekšējās līnijas starp Rīgas TEC2 – Rīgas HES izbūves projektam 7 101 134,23 *euro*.
4. 2019.gadā AS “Augstsprieguma tīkls” atbilstoši Regulatora apstiprinātajiem elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem rentabilitātes nodrošināšanai no pārslodzes ieņēmumiem izlietoja 4 275 455,00 *euro*.
5. Atbilstoši 2019.gadā saņemtajam un izlietotajam pārslodzes ieņēmumu apjomam 2019.gadā uz uzkrājumiem novirzīti 1 903 383,38 *euro*.
6. 2018.gada 31.decembrī AS “Augstsprieguma tīkls” uzkrātie pārslodzes ieņēmumi bija 92 132 252,65 *euro*, un, ņemot vērā 2019.gadā saņemto un izlietoto pārslodzes ieņēmumu apjomu, 2019.gada 31.decembrī ir uzkrāti pārslodzes ieņēmumi 44 754 397,47 *euro* apmērā.

4. Pārslodzes ieņēmumu izlietojuma atbilstība Regulas 2019/943 prasībām

Regulators konstatē, ka 2019.gada 31.decembrī uzkrātais pārslodzes ieņēmumu apjoms ir pietiekams piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai, arī garantēšanas kompensācijai, starpzonu jaudas saglabāšanai vai palielināšanai, optimizējot esošo starpsavienotāju izmantošanu, vai sedzot izmaksas, kas radušās veicot investīcijas tīklā un attiecas uz starpsavienotāju pārslodzes samazināšanu.

Atbilstoši Regulatora apstiprinātajiem elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāniem 2018. un 2019. gadā, pārslodzes ieņēmumu izlietojumam 2019. gadā infrastruktūras projektiem un pārslodzes novēršanas izmaksu segšanai un šeit uzskaitīto infrastruktūras projektu finansēšanai, var konstatēt, ka atlikušais pārslodzes ieņēmumu apjoms 44,8 milj.*euro* ir pietiekams nākošajos 10 gados plānotajiem tādiem infrastruktūras finansējumiem, kuri paredzēti starpvalstu savienojumu caurlaides spēju palielināšanai, 18,5 milj.*euro* apmērā. No kā secināms, ka ir izpildīti Regulas 2019/943 19. panta 2. punktā noteiktie prioritārie mērķi, un daļu no pārslodzes ieņēmumiem AS “Augstsprieguma tīkls” ir izmantojusi kā ienākumus, kurus Regulators ir noteicis, apstiprinot elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifus.

Priekšsēdētājs

R. Irklis